

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Miłosz Motyka

DOZE-III.050.5.2025.ŁZ
3691732.14659651.11821972
Warszawa, 20-03-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację poselską Pana Macieja Wróbla sygn. K10INT8520 w sprawie obaw społecznych związanych z lokalizacją elektrowni wiatrowych, proszę przyjąć następujące informacje.

1. Czy Ministerstwo planuje wprowadzić limit liczby godzin migotania cienia przez wiatraki?

Przede wszystkim należy poinformować, że wprowadzenie ustawowej bezwzględnej minimalnej odległości między elektrowniami wiatrowymi, a zabudową mieszkaniową ma na celu zabezpieczenie społeczności lokalnych przed możliwie jak największym zakresem negatywnych oddziaływań. Możliwe efekty wizualne, takie jak migotanie cienia i refleksy świetlne są jednym z oddziaływań, które bierze się pod uwagę. Większe turbiny wiatrowe posiadające większe łopatki będą obracać się zdecydowanie wolniej niż ma to miejsce w przypadku starszych turbin wiatrowych z mniejszymi łopatkami. Współczesne turbiny wiatrowe obracają się z liczbą od 3 do 20 obrotów na minutę, co daje częstotliwość migotania w obszarze cienia od 0,15 Hz do 1 Hz gdzie istotne efekty zdrowotne, które mogą wystąpić w związku z migotaniem, stwierdza się dopiero od częstotliwości 3 Hz, której współczesne turbiny nie emitują¹.

Warto też wspomnieć o etapie środowiskowym dla procesu inwestycyjnego polegającego na posadowieniu elektrowni wiatrowej. Na dalszych etapach procesu inwestycyjnego wpływ elektrowni wiatrowej na środowisko jest weryfikowany przy wydawaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ostateczne warunki lokalizacji oraz zasady funkcjonowania elektrowni wiatrowych, w tym oddalenia inwestycji od zabudowań mieszkalnych będą weryfikowane i określone w ramach procedury wydawania przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla konkretnej inwestycji, w tym w określonych przypadkach, na podstawie szczegółowego raportu oddziaływania na środowisko.

Procedura taka jest stosowana dla wszystkich istotnie oddziaływujących na środowisko inwestycji, w tym dróg, linii kolejowych, linii energetycznych, zakładów przemysłowych itp., których emisja hałasu i oddziaływań elektromagnetycznych jest wyższa niż w przypadku elektrowni wiatrowych. W ramach ww. procedury nakładane na inwestycje są wszystkie niezbędne warunki i zasady funkcjonowania danej instalacji, aby mogła ona podlegać bezpiecznej eksploatacji. W przypadku farm wiatrowych w ramach wymagań nakładanych na inwestora mogą to być np.:

¹ Polskiej Akademii Nauk „Elektrownie wiatrowe w życiu człowieka” (A.W. Jasiński, P. Kacejko, K. Matuszczak, J. Szulczyk, A. Zagubień), str. 191.

- ✓ nakaz odpowiedniego rozmieszczenia poszczególnych elektrowni na terenie dostępnym pod farmę wiatrową,
- ✓ zastosowanie rozwiązań technicznych dot. np. odmrażania i ogrzewania łopat elektrowni wiatrowych,
- ✓ zastosowanie rozwiązań technicznych dot. np. pokrycia turbiny i łopat oraz regulacji kąta ustawienia łopat w celu zlikwidowania efektu migotania cienia i światła,
- ✓ zastosowanie odpowiedniego otoczenia dla farmy wiatrowej (np. posadzenia drzew lub innych przeszkód dla rozchodzenia się hałasu),
- ✓ nakaz zastosowania tzw. monitoringu realizacyjnego wybudowanych już elektrowni wiatrowych w celu potwierdzenia braku negatywnych oddziaływań na otoczenie.

Podsumowując, zakłada się, że ustawa bezwzględna minimalna odległość między elektrowniami wiatrowymi, a zabudową mieszkaniową ma na celu zabezpieczenie społeczności lokalnych przed możliwie jak największym zakresem negatywnych oddziaływań. Natomiast jeśli chodzi o oddziaływanie konkretnej inwestycji wiatrakowej na środowisko, jest ono każdorazowo analizowane przy wydawaniu decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Warto pamiętać, że z rozstrzygnięcia zawartego w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach może wynikać większa odległość niż odległość minimalna, o której mowa w ustawie z dnia 20 maja 2016 r. o inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych (Dz.U. z 2024 r. poz. 317), tj. obecnie – 700 m projektowana – 500 m. Może to być też odległość większa niż ta, która została przyjęta w MPZP.

2. Jaka będzie dopuszczalna odległość budowy farm wiatrakowych od terenów Natura 2000?

Na początek należy zwrócić uwagę, że projekt ustawy o zmianie ustawy inwestycjach w zakresie elektrowni wiatrowych oraz niektórych innych ustaw (UD89), dalej: „projekt ustawy o inwestycjach” nie wprowadza buforu odległości od wszystkich obszarów Natura 2000. Ta zasada odległościowa obejmuje specjalne obszary ochrony siedlisk, w których przedmiotem ochrony są nietoperze oraz wszystkie obszary specjalnej ochrony ptaków ze względu na potrzebę ochrony ptaków. Zakłada się minimalną ustawową odległość na poziomie 500 m od takich obszarów. Celem projektodawcy jest podkreślenie, że wsparcie dla inwestycji wiatrakowych nie może stanowić szkody dla form ochrony przyrody w Polsce. A to właśnie obszary Natura 2000 są najmłodsza formą ochrony przyrody. Wprowadzone w 2004 r. stanowiły jeden z obowiązków związanych z przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej. W Polsce utworzono ok. 1 tys. obszarów Natura 2000 (864 siedliskowe i 145 ptasie). Warto wskazać, że łącznie obszary Natura 2000 stanowią ok. 20% powierzchni kraju.

Warto też podkreślić, że analogicznie jak ma to miejsce w przypadku buforu od zabudowy mieszkaniowej, bufor od tych właściwych obszarów Natura 2000 zawsze może być większy. W tym zakresie o konkretnej odległości będzie decydował organ gminy sporządzający plan miejscowy po zapoznaniu się z treścią Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko (przeprowadzenie jej jest obligatoryjne), a następnie wynikać będzie ona z rozstrzygnięcia zawartego w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

3. Jakich działań dotyczących ochrony społecznej należy się spodziewać?

Jak już podkreślano powyżej na etapie planistycznym inwestycji polegającej na posadowieniu elektrowni wiatrowej o wielkości buforów odległości w każdym przypadku decyduje organ gminy sporządzający plan miejscowy po zapoznaniu się z treścią Strategicznej Oceny Oddziaływania na Środowisko (przeprowadzenie jej jest obligatoryjne). Kluczowy wpływ na wielkość buforu ma również zapoznanie się organu gminy z oczekiwaniami społecznymi co do planowanej inwestycji wiatrakowej.

Drugi wspomniany aspekt jest niezwykle ważny, gdyż projekt ustawy o inwestycjach kontynuuje zasadę obowiązkowych spotkań z lokalnymi społecznościami. Przedmiotowe spotkania odbywają się na początku etapu planistycznego, dzięki czemu społeczności lokalne mogą wypowiedzieć się na długo przed rozpoczęciem inwestycji wiatrakowej. W wielu gminach, wskutek przeprowadzonych spotkań, zdecydowano się na odsunięcie planowanych elektrowni wiatrowych od zabudowy mieszkaniowej na odległość większą niż pierwotnie zakładano, a nawet zdecydowano o zaprzestaniu sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego lokalizującego elektrownie wiatrowe.

Dodatkowo projekt ustawy o inwestycjach zakłada specjalne uregulowanie sytuacji mieszkańców gmin pobliskich. Należy podkreślić, że oddziaływanie elektrowni wiatrowej może mieć taki sam wpływ na mieszkańców gminy, w której będzie ta instalacja zlokalizowana, jak również gmin pobliskich. W przypadku gdy inwestycja wiatrowa zostanie zlokalizowana na granicy gminy, gmina pobliska może być nawet mocniej narażona na oddziaływanie elektrowni wiatrowej. Stąd też regulacje ustawowe wprowadzają potrzebę stworzenia planu miejscowego na terenie tych gmin, aby właściwie ochronić wszystkich mieszkańców będących pod wpływem oddziaływania elektrowni wiatrowych. Należy również podkreślić, że tak samo, jak w przypadku gminy, w której zostanie posadowiona elektrownia wiatrowa, gmina pobliska również ma w pełni władztwo planistyczne. Dlatego też, jeśli mieszkańcy tej gminy nie zgodzą się na taką inwestycję i na takie oddziaływanie na ich terenie, gmina pobliska nie sporządzi planu miejscowego, a co za tym idzie taka inwestycja wiatrowa ostatecznie nie powstanie.

Podsumowując, zarówno obecne jak i projektowane przepisy dotyczące lokalizowania elektrowni wiatrowych już na etapie planistycznym (a więc na samym początku procesu inwestycyjnego) dają zupełną dowolność w kształtowaniu odległości elektrowni wiatrowych od zabudowań mieszkaniowych, o ile jest to odległość większa niż zakłada to minimalna ustawowa zasada odległościowa. Tym samym społeczność lokalna, poprzez władze gminy może zdecydować o sprzeciwie i nielocalizowaniu elektrowni wiatrowych na obszarze tych gmin.

Warto także podkreślić, że mieszkańcy funkcjonujący najbliżej elektrowni wiatrowych będą objęci prawami strony w postępowaniach o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach oraz w sprawie wydania pozwolenia na budowę inwestycji polegającej na posadowieniu elektrowni wiatrowej, a zatem mogą wziąć aktywny udział w procesie i formalnie zgłosić swoje zastrzeżenia do prowadzonej inwestycji.

Z wyrazami szacunku

Miłosz Motyka
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ - podpisany cyfrowo/